

Çox vaxt düşüncələrim məni uzaqlara aparır, həyatın yaratdığı gözəlliklərin qonağı oluram, qarşıma uca dağlar, gur şalalələr, zümzüməli bulaqlar çıxır. Həyatın bu ecəzkar və füsünkar gözəlliklərinin və dadlı-duzlu nemətlərinin bolluğunda özünə sədaqətli və etibarlı dost tapanda qəlbini bürüyən dərin hisslər daha güclü və məğrur olur. Bayronun bir sözü var: "Dostluq qanadsız məhəbbətdir". Bu, həqiqətən də belədir. Əgər iki dost arasında birbirinə inam yoxdursa, deməli etibardan, sədaqətdən söz açmağa dəyməz.

Bu dünyanın təzadlı, ziddiyyətli günlərinin çox şahidi olmuşuq. Bizi əhatə edən insanları yaxşı-pis tanıyırdıq. Onların məfkuresi, ağılı-zəkası, fəlsəfi fikri, millətinə, xalqına olan sevgisinin nə qədər uca bir zirvədə ol-

miz, ləyaqətli, fədakar insanların yanına gətirib çıxarıb.

Onunla ünsiyyətdə olanlar, xarakterinə az-çox belə olanlar belə qənaətə gəlirlər ki, bu insana bel bağlamaq olar. Heç bir vaxt, heç kimin varına, dövlətinə, mülkünə aldanıb dostlarına qarşı dönük çıxmaz. Bunu özünə təhqir sayar, çünki etibar etdiyini dostların varı-dövləti onların ləyaqətində və əxlaqındadır. Bax budur insanı yaşadan, ucaldan, başqasının yanında başı uca edən.

Arif yazıçı-publisistdir. Açıq etiraf edirəm ki, onun ilk hekayələrinin oxucusu mən olmuşam. Xoşuma gələnini də olub, gəlməyənini də. Bir yerdə müzakirə etmişik, hər dəfə mübahisələrimiz də olub, son nəticədə bir məxrəcə gəlmişik və Arif Sumqayıtda öz hekayələri ilə tanınmağa başlayıb və mən onu haqlı olaraq "hekayələr ustası" adlandırmışam. Arif bu titulu bu gün də ləy-

lən şahidi oluruq. Burada nə fantaziya var, nə fəlsəfə, nə də elmi axtarış. Adi bir ailənin taleyi oxucunun göz önündən çəkilmir və istər-istəməz həmin həyatla yaşamaq olursan. Bu da Arifin uğurudur.

Arif həm də yaxşı tərcüməçidir. Klassik Avropa ədəbiyyatını dilimizə çevirmək olduqca çətin və məsuliyyətlidir. Mən rusdilli qəzetin redaktoru olduğum an belə, tərcümə işinə can atmamışam. Ona görə yox ki, bacarmam, ona görə ki, çox ağır bir yüküdür. Arif bu ağır yükün altına böyük bir həvəslə girdi və etiraf edirəm ki, onun nə qədər çətinliklə tərcümə etdiyini görsəm belə, mənim gözlədiyimdən də yüksək səviyyədə Emil Zolyanın "Tereza Raken", "Naturalizm" və Amerika yazıçısı Karlos Kostanedanın "Don Xuanın təlimi" romanlarını peşqarcasına dilimizə tərcümə edib və respublikada müsbət qarşılanıb.

Ləyaqətli, cəfakeş və səmimi insan

Və yaxud dostum haqqında bir neçə ştrix

duğunu həmişə arzulamışıq. Belə insanlardan çoxlarına rast gəlmişəm və onlarla qürur duymuşam. Bunlardan biri də dostum, yazıçı-publisist Arif Ərşadlıdır.

Doğrusu onun haqqında yazmaq mənim üçün həm asandır, həm də çətin. Asandır ona görə ki, 30 ilin dostuyduq, bütün sınaqlardan mərdi-mərdanə çıxmışıq. Çətinidir ona görə ki, yazını elə yazmalısın ki, dostunun üreyində isti bir yuva salsın, qəlbini fərəhlə dolsun, könlü xoş olsun.

Arifin ən böyük və başqalarına nümunə olan müsbət keyfiyyətlərindən biri onun səmimi olmasıdır. Formalizm, təköbbürlük, müştəbəhlik ona yaraşmır, əksinə, elə insanlarla heç bir vaxt ünsiyyət yaratmaz. Çünki vicdanı buna yol vermez. "Vicdan insanların həyatının doğru yol göstəricisidir". Bu, L.Tolstoyun sözləridir. Arif doğru yoldadır, çünki onun öz həyat prinsipləri olduğundan həmişə vicdanının səsinə qulaq asıb. Məhz buna görə də, tutduğu yol həmişə hamar olub, onu tə-

aqətlə daşıyır və yaradıcılığını uğurla davam etdirir. Onun indiyə kimi "Ömür qatırı", "Tənha ağacı", "Hekayələr" kitabları çapdan çıxıb geniş oxucu kütləsinin ixtiyarına verilib. Hekayələri məzunca maraqlı və oxunaqlıdır. Ana xətti, süjetlər, dialoqlar sadə, başa düşülən tərzdə yazılır və oxucuların bütün təbəqələri bu və ya digər sahədə Arifin hekayələrində özlərini tapırlar. Ən başlıcası isə hekayələri yığcam və lakonikdir. Onu da deyim ki, onun hekayələri iki cildde Türkiyədə tərcümə olunub və bir neçə aydan sonra çapdan çıxacaqdır.

Arifin yaradıcılığı təkcə hekayələrlə kifayətlənmir. Onun bir neçə çap olunmamış romanları var. Lakin bu yaxınlarda Arif Ərşadın "Etiraf" adlı romanı oxucuların ixtiyarına verilib. Meişət mövzusunda yazılan bu əsərin əsas ana xətti, qayəsi, ailə münasibətləri, ağır və iztirablı anların baş verməsi, obrazların xarakteri, qarşıdurması və sair mühüm yer tutur. Kitabı oxunduqca həyatımızda baş verən reallıq-

Mən Arifin ədəbiyyat sahəsində qabiliyyətini görüb bir neçə romanımı və tarixi mövzuda yazılmış əsərlərimin redaktəsini ona həvalə etmişəm, dostumdur deyə, demək istəmirəm, bir ədəbiyyatşünas kimi kitablarımın redaktəsindən razı qalmışam.

Arifin bir müsbət keyfiyyəti üzərində də dayanmaq istəyirəm. Sumqayıtda hamımızın hörmət bəslədiyimiz yazıçı Hüseyn Həsənoğlunun rəhbərliyi altında "Sumqayıt dostlar klubu" yaradılmışdır. Klubun üzvlərinin hamısı ziyalıdır, ən əsası isə hamısı Sumqayıtın təəssübkeşləridir.

Arifin klubda öz yeri, öz çəkisi vardır. Belə ki, kənardan onu görənlər belə qənaətə gələ bilirlər ki, bu insan sakit, təmkinli, qaradınmaz bir adamdır. Lakin onu yaxından tanıyanlar Arifin məclis adamı, incə yumor sahibi olduğunun şahidi olur. Açığını deyim ki, klub üzvləri yay aylarında Azərbaycanın hər hansı bir rayonuna istirahət etməyə gedəndə, Arifin obyektiv səbəblərə görə, iştirak etməməsi hamıda təəssüf hissi doğurur. Çünki həmin günün şən və mənalı keçməsində Arifin rolu böyükdür. Bununla mən başqa dostlarımızın əməyinə kölgə salmaq niyyətim yoxdur, hərənin özünəməxsus yeri, duzlu yumoru var.

Arif Ərşadın qarşından 60 illik yubileyi gəlir. Mənim üçün həyatda yaş məhdudiyyəti olmadığından, hər dəfə fikirləşirəm ki, yaqin dostum Arif də bu fikirdədir. Bununla belə, keçirdiyi ömür yolu hamar və zəngin olub. Gözəl ailesi, övladları, nəvələri var. Bunun özü bir sevincdir və bu sevincin özü böyük bir xəşbəxtlikdir.

Arifin ötən günlərinə baxanda görürsən ki, o, ailəsinə, dostlarına qarşı həmişə ləyaqətli, cəfakeş, səmimi və istiqanlı olub. Arifi 30 il bundan əvvəl necə tanıyırdıqsa, elə də qalıb. Və inanırıq ki, indiyədək topladığı zəngin həyatını daha da gözəlləşdirəcək, öz saf və təmiz əməlləri ilə bizləri sevindirəcəkdir.

Eyruz Məmmədov,
Respublikanın
eməkdər jurnalisti